

Rafał Czyrny



Ustrój polityczny Republiki Włoskiej



Rzeszów 2013



Publikatornia

Self-publishing platform

RAFAŁ CZYRNY

Ustrój polityczny Republiki Włoskiej

© Copyright Rafał Czorny
Rzeszów 2013
ISBN 978-83-62681-57-0
Wydawnictwo ARMAGRAF ul. Krakowska 21, 38-400
Krosno
www.armagraf.pl



RZESZÓW 2013

1. Informacje wstępne

Republika Włoska jest państwem zamieszkałym przez 61,2 mln ludzi na powierzchni 301 000 km². Większość Włochów to katolicy (87%). To państwo unitarne podzielone na 20 regionów (5 autonomicznych), 109 prowincji (2 autonomiczne) i ponad 8 000 gmin¹.

2. Pozycja Prezydenta Republiki Włoskiej.

Instytucja Prezydenta została przywrócona w porządku konstytucyjnym Włoch po II wojnie światowej (w miejsce dotychczasowego monarchy). Prezydent Republiki jest głową państwa i reprezentuje jedność narodową. Głowa państwa nie podejmuje żadnych rozstrzygnięć politycznych ani nie formułuje programów politycznych, ale może wpływać na podejmowane decyzje, sprzyjać głoszonym programom lub popierać nowe inicjatywy. Nie dysponuje również prawem anulowania żadnych decyzji, ale kontroluje proces decyzyjny za pomocą prawa odesłania ich temu, kto zdecydował błędnie czy kontrowersyjnie².

Prezydent Republiki Włoskiej koordynuje jednak i kontroluje, pozostając poza układami politycznymi, reprezentuje jedność i ciągłość organizacji państwowej. Prezydent zarządza wybory do izb, wystosowuje orędzia do izb, mianuje 5 dożywotnich senatorów, promulguje ustawy i ogłasza dekrety z mocą ustawy oraz rozporządzenia, zarządza referendum ludowe uchylające i konstytucyjne a także posiada weto zawieszające uchwalone ustawy przed ich promulgowaniem³.

3. Rola Parlamentu

Dwuizbowość Parlamentu jest jedną z cech włoskiego systemu politycznego. Najczęstszym sposobem implementacji konstytucyjnej zasady dwuizbowości jest jej jednoznaczne sformułowanie w postaci odpowiedniego przepisu. Artykuł 55 włoskiej konstytucji postanawia, że Parlament składa się z Izby Deputowanych i Senatu

¹ *Encyklopedia politologii. Instytucje i systemy polityczne*, Praca zbior. pod red. B. Dziemidok-Olszewskiej, Wydawnictwo Wolters Kluwer, s. 901.

² J. Osiński, *Prezydent w państwach współczesnych. Modernizacja instytucji*, Wydawnictwo Szkoły Głównej Handlowej, Warszawa 2009, s. 726-735.

³ Tamże, s. 742-743.

Republiki⁴. Obie izby pochodzą z wyborów powszechnych i bezpośrednich, posiadają również identyczne kompetencje (w doktrynie dwuizbowość włoska nazywana jest dwuizbowością doskonałą lub pełną). Obie izby dysponują autonomią regulaminową, a także autonomią finansową. Do organów wewnętrznych Parlamentu zalicza się Prezydium Tymczasowe (składa się przewodniczącego i wiceprzewodniczących wybieranych większością 2/3 członków. Przewodniczący kieruje izbą, jest organem bezstronnym w wykonywaniu swych funkcji). Organami pomocniczymi są sekretarze. Ponadto w Senacie istnieje organ zwany Radą Prezydialną (uchwala projekt budżetu izby)⁵.

Kadencja Parlamentu trwa 5 lat. Izby w czasie kadencji obradują na sesjach, zbierając się na kolejnych w czasie ich trwania posiedzeniach. Posiedzenia izb są jawne, a porządek dzienny posiedzeń w sesji, ilość posiedzeń oraz szczegółowy kalendarz prac uzgadniany jest przez szefów grup parlamentarnych z udziałem przewodniczącego izby. Najistotniejszą cechą włoskiego parlamentu jest funkcja ustawodawcza. Poza tym Parlament podejmuje czynności kontrolne (interpelacje, rozpatrywanie sprawozdań, przesłuchania, komisje śledcze, rezolucje, rekomendacje, posiedzenia sprawozdawcze komisji izb, akty konsultacji politycznej). Wybiera również Prezydenta Republiki, 5 sędziów Trybunału Konstytucyjnego, 10 członków Najwyższej Rady Sądownictwa i 2 członków Najwyższej Rady Sądownictwa Wojskowego oraz wybór obywateli – sędziów uzupełniających skład Trybunału Konstytucyjnego. Parlament może również postawić Prezydenta Republiki w stan oskarżenia⁶.

4. Pozycja ustrojowa Rządu.

Rząd jest organem konstytucyjnym wyrażającym wolę sił politycznych, dysponujących większością głosów w parlamencie. Rząd dysponuje czterema podstawowymi uprawnieniami: wytycza kierunkowy program polityczny większości parlamentarnej, stanowi normy prawne posiadające moc ustaw (moc ustawy zwykłej

⁴ J. Szymanek, *Druga izba we współczesnym parlamencie. Analiza porównawcza na przykładzie europejskich państw unitarnych*, Wydawnictwo Kancelarii Senatu, Warszawa 2005, s. 59.

⁵ A. Antoszewski, R. Herbut, *Systemy polityczne współczesnego świata*, Wydawnictwo Arche, Gdańsk 2001, s. 266-267.

⁶ Z. Witkowski, *System Konstytucyjny Włoch*, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2006, s. 50-59.



ISBN978-83-62681-57-0